

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban étvéve.
Egész évre ..... 16 K.
Negyedévre ..... 4 " "
Helyben hához hordva.
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 " "
Vidékre postán szállítva.
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 " "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-m. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 158. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1914 július 14

A szerbek a monarchia ellen.

A trónörökös pár meggyilkolásának ügyében még be sincs fejezve a vizsgálat, egy újabb eseménye, Hartwig belgrádi orosz követ váratlan halála újabb bonyodalmat keltett a szerbeket valóságos forrongásba hozta.

Órült fanatizmussal azt állítják, hogy az osztrák-magyar nagykövetségen megmérgezték hatalmas pártfogójukat.

Belgrádból valósággal rémhíreket jelentenek. Vasárnap a szerb király neve napián, pogromra készültek a magyar és osztrák alattvalók ellen, akiket a monarchia követe küldött el Zimonyba, mert látta, hogy Belgrádban életveszedelemben vannak.

A városban számos helyen találtak bombákat s szerb komitációs érkezők Belgrádba, hogy bosszút álljanak Hartwigért. A szerb sajtó fékevesztett őrvongással vérbosszút követel Hartwigért, akiről azt hirdeti, hogy a monarchia követénél megmérgezték.

A legkritikusabb pillanatban figyelmeztette báró Giessl Pasics miniszterelnököt, hogy bármi következik is, mindenért őt teszi felelőssé. Erre tette meg a szerb kormány a bejelentett rombolás elfojtására az intézkedéseket. De ma már egyre valószínűbb, hogy a Szerbiával való viszonyunk eljutott addig a pontig, hol a józan és megfontolt kötelességnek alig jut szerep. A világhistoria végzetesen fontos óráit éljük.

A király névnapja Belgrádban.

Belgrád, július 13. Belgrádban napok óta forrongó és fenyegető a hangulat. Hartwig orosz követ halálát a szerb nép nem tudja vagy nem akarja szívbajjal magyarázni a sajtó pedig egyre hinti a konkolyt s terjeszti azt az ostoba rágalmat, hogy Hartwigot az osztrák magyar követségen megmérgezték.

Ez a fantasztikus mese annyira fellovalta a szerbeket, hogy szombat óta Magyarország felé a legszigorubb ellenőrzést gyakorolják.

Belgrád vasárnap ünnepelt, Péter király nevenapja volt, a házakon mindenütt nemzeti zászlók az utcákon nyüzsgő tömeg, tisztek, katonák, diplomaták, polgárok, vidékiek s gyermekek sok ezernyi tömege.

Délelőtt tíz órakor kezdődött az ünnepi Te Deum, amelyen Sándor trónörökös, György herceg, a kormány, a diplomácia, a főtisztek s az egész helyőrség is részt vett. A Te Deum után huszonegy ágyulövés jelezte a nagy csapatszemle kezdetét. A szemle rendben folyt le, incidens nélkül: a tömeg egyre zsívózta a katonaságot és tüntetett a trónörökös mellett.

Tizenegy órakor, a csapatszemle után diplomáciai fogadás volt a konakban. Giessl báróval is beszélt Sándor szerb trónörökös és illetékes információk szerint Ferenc Ferdinánd főherceg meggyilkolásáról említést sem tett, hanem kizárólag az iránt érdeklődött, hogy mikor jött haza és hol üdült... A fogadás 12 óráig tartott s akkor a diplomaták visszatértek követségeikre.

Bombák a városban.

Mialatt a névnap ünnepségek tartottak, a belgrádi rendőrség lázas munkában volt. Vasárnap hajnali négy órakor ugyanis a Grand Hotellel szemben, az épülő új katonai akadémia mellett két bombát találtak.

Alighogy a bombákat felfedezték és ártalmatlanná tették, fél öt óra felé állítólag a konaknál bukkantak rá két bombára.

A rendőrség rögtön nagy apparátussal kezdett nyomozni és még a délelőtt folyamán letartóztattak öt bolgár embert, akiket azzal gyanúsítanak, hogy a szerb trónörökös ellen terveztek merényletet. Igen valószínű, hogy a rendőrség ezzel az inszINUÁCIÓVAL azt a látszatot akarja felkelteni, hogy Belgrádban is lehet bombamerényletet elkövetni, nemcsak Szerajevóban.

Hartwig halálához.

A belgrádi orosz követség palotája disztermében ravatalon fekszik Hartwig Miklós Oroszország meghatalmazott minisztere, a rosszofil politika vezérszemle. A kapu előtt két szerb esendő áll őrt s a nép ezerszámra özönlik a ravatalhoz, hogy elbucsuozzon hatalmas patrónusától. Három asztalon, három nagy iv: mindenki, aki a ravatalhoz járul, odajegyzi nevét a gyász maradandó bizonyosságául. Több mint huszezer aláírás van már s a látogatók tengere még mindig nem apad.

A ravatal a diszteremben van felállítva. Fekete gyász közt emelkedik az ólomszürke koporsó, amelyben Hartwig felpuffadt, bebalzsamozott teste fekszik. Köröskörül a szobában Miklós cár, Alexandra cárnő, Péter szerb király ereképei, a virággal borított, lobogó gyertyákkal körülrakott ravatalon pedig szentképek hevernek.

A követ felesége és első házasságából született fia, aki Konstantinápolyban követségi tanácsos, csak ma reggel érkeznek Belgrádba s miután addig a végrendeletet sem bontják fel, a temetés ideje és módja iránt sem történt még intézkedés. Valószínűleg, hogy a halott ez irányban is intézkedett s végső akaratát tiszteletben akarják tartani.

Ostromállapot Zimonyban.

Vukovits Viktor dr. kormánytanácsos, a zimonyi határrendőrség főnöke, a következő nyilatkozatot tette:

— Tudomásom szerint is a helyzet igen

Mentőszekrények

minden nagyságban felszerelve a belügy-
miniszteri rendeletnek megfelelően felszerelve **5 K-tól 32 K-ig**
ugyszintén hiányzó részek pótlása legolcsóbb áron

FÁRKAS ISTVÁN

„Apolló“ drogeriája

NAGYVÁRAD,

Rimanóczy palota—Rákóczi-ut.

súlyos. Értesülései fedik a valóságot, és részletes információt nem adhatok, csak annyit jelenthetek ki, hogy véleményem szerint világtörténelmi szenzáció előtt állunk. Az én értesülésem az, hogy Belgrádban hat-száz alattvaló felett pogromot akartak rendezni.

Minden lehetőt megtettünk, hogy minden osztrák és magyar alattvaló megmenekedhessen a borzalmaktól.

En már délután sifirozott táviratban értesítettem a külügyminisztériumot és a zágrábi országos kormányt e hirtelen — de nem meglepetésszerűen — megváltozott helyzetről. Rögtön intézkedtem alattvalóink védelméről. Arról, hogy már a hajón is a monarchia védje életüket.

Zimonyban valóságos ostromállapot van, ha nincs is ez kihirdetve, a várost katonaság szállta meg. Az utcán őrszolgák cirkálnak. A 68-ik gyalogezred három zászlóaljja és a 10. huszárezred egy svadronja készenlétben van.

Este 8 órakor riadót fuvattak Baumgarten ezredes, helyőrségparancsnok rendeletére a katonaság készenlétbe helyezkedett a kaszárnya udvarán. A tiszték pedig részben a kaszárnyában, részben a Grand Hotelben várják a további parancsot.

Az utcából kitakarították a járőreket, megerősített járőrök cirkálnak.

Éjjel tizenkét órakor az utolsó belgrádi vonattal már csak három osztrák és magyar alattvaló érkezett Zimonyba. Ezek beszélték, hogy a szerbek tajtékzó szenvedélye már a legmagasabbra fokozódott. Nemesak a mi alattvalóink, de minden idegen alattvaló élete veszedelemben van.

Alattvalóink közül, aki csak tudott, már elmenekült. A betegek, vagy akik más okból nem tudtak elmenekülni, a német követségre mentek, az osztrák-magyarban nem biznak. Leírhatatlan ezeknek a rettenete. Az utolsó menekültek szerint ilyen pánik, ilyen vérszomjas, szenvedélyes tobzódás még a Sándor király meggyilkolásakor sem volt.

Le akarják gyilkolni az osztrákokat és a magyarokat.

Délután öt órakor rendkívüli jelentőségű esemény történt. Báró Giessler altábornagy, követünk sápadtan, izgatottan sietett ki a palotából, autójába vágta magát és egyenesen Pasicshoz hajtatott. Igen illetékes helyről nyert felvilágosítás szerint, Giessler báró hivatalosan bejelentette Pasics miniszterelnöknek, hogy egybehangzó információi szerint ellene és a belgrádi osztrák-magyar alattvalók ellen valóságos pogrom készül. Kétszáz komitási érkezett bombákkal Belgrádba és véres merényleteket terveznek. Giessler nyomatékosan kijelentette, hogy Pasics miniszterelnököt egyénileg is felelőssé teszi a történendőkért s amennyiben a belgrádi osztrák-magyar alattvalókat sérelem

éri, a monarchia leghatározottabban és a legteljesebb eréllyel lép fel.

Zimonyba menekülnek.

Pasics miniszterelnök azonnal intézkedett, hogy az osztrák-magyar követség házához egy század gyalogság vonuljon ki, Giessler követ pedig értesítette az osztrák és magyar alattvalókat, hogy életük biztosítása céljából Zimonyba vagy a követségre meneküljenek.

A követ figyelmeztetése érthető pánikot idézett elő a Belgrádban élő néhány száz főnyi kolóniában. Már a hét órai hajóval tömegesen keltek át a notabilitások Zimonyba, mások pedig értéktárgyaikkal együtt a követségi palotába menekültek. A zimonyi hajón ott voltak a többek közt Joannovics Ferdinánd követségi titkár feleségével és apjával; báró Biegeleben Ottó német követségi titkár családjával; Barnovics Eduárd titkár; Toffenbach József követségi irodavezető; belgrádi konzulunk felesége, gyermekei és szolgálószemélyzete és a sok más előkelőség.

A menekültek halálsápadtan szorongtak a hajón, sokan kezüket tördelték, hangosan sirtak és jajveszékelték, a férfiak nyugtatni próbálták az asszonyokat, de rajtuk is meglátszott a rendkívüli események izgalma.

Zimonyban értetlen feltűnést keltett a menekültek csoportja, akik a Hotel Centralban szálltak meg, ahol éjjelre nem maradt egy üres szoba sem. Természetesen senki sem feküdt le közülök s virrasztva, halálos aggodalomban várták a hajnalt.

Giessler báró fia.

Giessler báró vasárnap délután elküldte Belgrádból fiát, aki nála volt látogatóban. Az intelligens, rokonszenves fiú a bécsi Theresianum növendéke.

— Rettenetes volt az elválás — mondotta könnyes szemmel az izgatott, halálsápadt areu fiú, Zimonyban — atyám rámparancsolt, hogy az első vonattal utazzak el. Annyi időt sem engedett, amíg dolgaimat összepakkolhattam volna. Atyám látszólag nyugodt volt, folyton azt hangoztatta, hogy nincs baj, de nem tudta mégsem elpalástolni felindulását. Éreztem, tudtam, láttam viselkedéséből, hogy itt végzetes események készülnek, hogy életemet félti.

— Gyere velem. Mentsd meg az életedet — könyörögtem térdenállva, összetett kezekkel.

— Nem megyek, amíg uralkodóm parancsolja és amíg egyetlen alattvalónk itt van, itt maradok, bármi történik is. Eredj Zimonyba, bizzál az Istenben és várd meg, amíg érted küldök vagy — utánad nem megyek!

Szerb hazugság.

Illetékes helyen az éjszakai órákban a leghatározottabban kijelentették, hogy teljesen valótlan, mondva csinált, előre kieszelt hazugság az, hogy bolgárok merényletet

akartak elkövetni Belgrádban. Hazugság az, hogy két bombát találtak.

Tegnap, a Péter király nevenapjának nemzeti ünnepén a legalkalmasabbnak találták, hogy e hazugsággal feluszítsák Belgrád népét.

Este nyolc órakor a Kalimegdán-kertből e hír hallatára három-négyezer ember vonult ki e kiáltásokkal:

— Meg akarják ölni Sándor trónörökös!

— Le akarják gyilkolni György herceget!

— Halál az osztrák és bolgár gazembe-rekre!

Az osztrák-magyar és bolgár követség elé akartak vonulni, hogy szétrombolják e palotákat és legyilkolják a követségek személyzetét. A rendőrség szétverte a tüntetőket.

A „Novosti“ cikket közöl, melyben annak bizonyítására vállalkozik, hogy a monarchia 1917-ben elpusztul.

A szerb sajtó vérbosszút követel.

A szerb sajtó egészen nyíltan vádolja Giessler bárót azzal, hogy ő mérgezte meg Hartwigot, Szerbia legnagyobb barátját és ezért valamennyi ujság vérbosszút követel. Az osztrák és magyar követség ezt a dolgot is szóvá tette Pasicsnál, amire ő azt felelte, hogy nem rendelkezik a sajtóval és semmi intézkedést nem tehet.

Tegnap azonban már pozitívabb alakban több belgrádi lap pertraktálta ezt az igazolatlan és hazug gyanúsítást, hogy felizgassa a közönséget. Egyik lap azt írta, hogy az orosz követ teát ivott Giessler követnél és alig nyelt le két-három kortyot, a teától holtan esett össze. Ugyanez a lap azt írja, hogy Giesslernek kötelessége lett volna Hartwig felboncolását kérni, hogy ő mindennemű gyanu alól teljesen tisztá-zódjék.

Egy másik lap azt állítja, hogy Hartwig zsebéből, azalatt, míg az osztrák-magyar követségen tartózkodott, egy nagyon fontos okirat eltűnt.

Belgrádban azt kívánják, hogy Hartwig itt legyen eltemetve és maga a kormány is azzal a kérelemmel fordult az orosz kormányhoz, hogy ezt engedélyezze. Hartwig neje már beleegyezett abba, hogy férjét itt temessék el. A hála jeléül a követ iránt, aki a szerbségnek óriási szolgálatokat tett, — Belgrádban Hartwignak szobrot fognak emelni.

Belgrádban csend van.

Budapest, július 8.

A Budapesten és Bécsben elterjedt belgrádi rémhíreket határozottan megcáfolta a belgrádi osztrák-magyar követség. Csak a „Tribuna“ és „Politika“ c. lapok izgatnak.

HOLLANDY, PAPP ÉS VELITS

Telefon 956. sz.

műbutor-, portál- és épület-asztalosok
lakberendezési vállalata
Fűzesfa-telep 7. sz. Új vashídó mellett.

Gépek villanyerőre felszerelve. — Készítünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyancsak kapuzatok és épületmunkákat.

Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk.

Tervekkel és rajzokkal
kivánatra díjtalanul szolgálunk.

A nemzet napszámossai.

Két tanfolyam tanítók részére.

Nagyváradon egyszerre két kurzuson folyik a nemes tanítás. Azok, akiket mindenki irigyl, mert két hónapi szünetet élveznek, nem sajnálják feláldozni drága szabadságukat a tudásért. Nemcsak nagyvárad és megyei tanítók, de az ország számos helyéről idesereglett derék tanfériak páratlan ambícióval dolgoznak, tanulnak úgy a méhészeti, mint az ipariskolai tanfolyamon.

Az előadó tanárok pedig a nagy hőség ellenére is örömmel és jókedvvel vezetik a tanfolyamot.

A méhészeti tanfolyam.

A földmivelésügyi miniszter rendeletére az idén kezdődött mindkét tanfolyam. Tart 18 köznapon át. A méhészeti tanfolyam már egy hete tart. Eddig inkább bevezető volt, az érdemi munka az utóbbi napokban kezdődött. Végig élveztük egy ilyen munkanap jórészét.

Reggel 7 órakor kezdődik. Forgách Lajos kerületi méhészeti felügyelő-tanár ad elő. Kedves arcú, édes öreg. A munka bélyege van egész megjelenésén. Rajzolva magyaráz. Mindent a legfinomabb részletekig.

— Értik urak?

— Csak mondja, apuka — felel neki egy másik 40-en felül lévő hallgató.

— No, nem vagyok én még Mathusalem.

Kedélyesen mulik el két órai elméleti idő.

Jön a praktikum. Amit a rajzon vas-tag, erőteljes vonások szemléltetnek, az most kézbe kerül.

Délután van a tanfolyam legvonzóbb része. Minden résztvevő köteles készíteni magának egy méhészkedésre alkalmas és szükséges eszközt. Husznál több ember dolgozik serényen.

Szakállas családapák s pelyhező bajszú fiatalok versenyt dolgoznak, hogy kész legyen a munka mire hazamennek, mert elviszi magával mindenki azt, amit készített.

Igazán az első, kezdő esztendő eredménye váratlanul nagy. A földmivelési kormány s a kath. tanítóképezde semmi áldozattól nem riadtak vissza. Így lehetséges, hogy minden szükséges rendelkezésre áll s hogy a tanfolyam nagyon megkétszereződött.

A nemzetvagyonosodás mérhetetlen kincesei rejlenek a méhészeti ilyen kulturálásában. Őszre már külön saját nagy pavillont kap a tanfolyam. Csak azt lehet sajnálnunk, hogy ép bikarmegyei tanítók igen kevesen vettek részt. Miért? Pedig ellátás, anyagok, tanítás minden ingyenes.

A kurzus résztvevői a következők:

Urbán József Pitvaros, Balla János Endrőd, Kovács Ferenc Erbogyszó, Kovács Lajos Nagyvárad, Gyulai János Vizesgyán, Simon Sándor Vámosláz, Lakatos István Sztána, Buksa János Debren, Egri Jeremiás Tenkegöbéd, Labancz Andor Rozsnyó, Nagy Miklós Tatarosbánya, Tóth Imre Örkény, Németh Pál Nagyvárad, Judrics Tevfil Vizesgyán, Szücs Melanti Alkér, Gyenge Lajos Nadántelek, Vaskóch Mihály Nagyvárad, Csete István Nagyvárad, Szabados Pál Nagyvárad, tanítók; továbbá Papp László g. kath. lelkész Szilágysziget, Horváth Dömötör g. kel. lelkész Borszeg, Niedermann

Antal postatanácsos, Jakabos Tivadar postaelenőr Nagyvárad.

Ipariskolai tanítói közismereti tanfolyam.

a másik az előbbinél nem kevésbé érdekes és értékes kurzus. Ennek előadó tanárai:

Horváth István kath. képezdei tanár, Ardos Frigyes realiskolai tanár, Hoffmann János kereskedelmi iskolai tanár, Salamon Ernő polgári iskolai tanár, dr Rácz Miksa orvos.

Hallgatók: Bartek Mária Szabadka, Beke József Barót, Borossay Béla Szombathely, Cserezyák Ignác M. óvár, Fleischacker Ede Lőcse, Frimmel Róbert Szepesi, Gyurits Máttyás Szarvas, Hegyi Mózes Belényes, Jakatics Sándor Dunaszerdahely, Járossy Ferenc Jászárokszállás, Kenedics Gyula Kassa, Klenner József Szepesvár-alja, Kopcsa István Balassagyarmat, Kortmáros László Nagyvárad, Lukácsi Kálmán Csorna, Nagy Dezső Nagyvárad, Nagy László Tatabánya, Papp Samu Sarkad, Patyi János Mohol, Raeskovy Mihály Nagykikinda,

ifj. Raeskovy János Jászárokszállás, Ravasz István Kassa, Sikos Péter Devecser, Schnell Gyula Salgóbanyatelep, Szabó József Kun-szentmárton, Szegő István Nagylak, Székely Gyula Nagyvárad, Szilágyi Imre Kunhegyes, Török József Kassa, Thomecz Lajos Rákospalota.

A tanfolyam előadási órái 8—1-ig vannak és már maga az előadók személyisége biztosítja a kurzus kiváló sikerét. A legkülönbözőbb témákról szólnak az érdekes előadások, melyeknek praktikus érzékét és szükségességét csak jellemzi a hallgatók ambíciózus szorgalma.

Délutánonként a résztvevők kirándulásokra tesznek a környék szebb helyeire, Rév-Zichy-barlangra a Püspök-fürdőbe stb. vagy Nagyvárad jelentősebb intézményeit s érdekességeit tekintik meg. Kitűnő ellátást a Kath. Kör vendéglő helyiségében kapnak s a Kör pedig termetet ajánlotta fel a résztvevők szórakozására, hogy itt tartózkodásuk a tanuságos mellett a lehető legkellemesebb is legyen.

Árviz Nagyvárad utcáin.

Csődöt mondott a csatorna. Két napos felhőszakadás hatása.

Az elmúlt vasárnap és hétfőn délután oly óriási felhőszakadás volt Nagyváradon, hogy dacára a nagy esőzéseknek, az utóbbi időben még nem volt részünk hasonlóban. A vasárnapi felhőszakadás délután 5 órakor volt. Alig tartott egy óráig, de oly erővel és tömegben zuhogott a víz, hogy képtelen lévén lefolyni, valóságos folyókká változtatta át az utcákat.

Egy óra alatt az alacsonyabb fekvésű lakások és pincék nagyrésze vízzel telt meg. A lakók kénytelenek voltak az ablakon keresztül menekülni.

Hétfőn délután 2 órakor kezdődött a sűrű villámlástól és dörgésről kísért felhőszakadás s tartott 3 óráig. Az eső most is nagyon sok helyen kikergette az embereket hajlékaikból.

A vízzel telt lakásokhoz azonnal segínyt kértek, részint a rendőrségtől, részint a tűzoltóktól. Sajnos a tűzoltók csak pár helyen nyujthattak segínyt. Az egész tűzoltóságnak mindössze három szivattyuja van s így nem lehetnek segítségükre a megszorult embereknek.

Legtöbbet szenvedett a két nap alatt a Nagy Sándor-utcán a Moskovits József és dr Lázár Aurél háza. Moskovits Józsefnél a víz a mosókonyhát és a pince lakásokat öntötte el, úgy hogy az épület alatt 1 méteres volt a víz. A tűzoltók vasárnap éjjel 10 órakor még szivattyúzták a vizet. Ugyanígy volt tegnap délután is.

Dr. Lázár Aurél házában nagy szerencse volt, hogy nem éjjel történt a felhőszakadás, mert itt Bodó József vármegyei kézbesítő egész családjával együtt a vízben pusztult volna el. A víz ugyanis oly rohamosan és oly gyorsan öntötte el a lakást, hogy pár perc alatt térdre felül volt a víz a lakásban. A nagy víz kimozdította a butorokat is.

A tűzoltók itt nem tudtak segítségére lenni a Bodó családnak, mert ekkor már minden szivattyu el volt foglalva. Bodó József egész éjjel küzdött a folyton ömlő vízzel. Hatod magával hordta ki a szennyest vizet, anélkül, hogy apadt volna a lakásban a víz.

A kiöntésnek határozottan a csatornázás az oka. A csatornák nem képesek befogadni a vizet. A vízzel telt csatornában oly erős nyomást gyakorolt a víz, hogy a kanális szemeken nem ment le a víz, hanem szökőkút módjára ömlött a földből felfelé. A Nagy Sándor-utcán a Lázár Aurél házában meg éppen oly óriási volt a víznyomása, hogy az épület egyik mellékhelyiségéből kiszorított víz ömlött ki és borította el a lakást. Ezt a helyet tegnap homokkal telt zsákokkal tömték el, majd mikor a víz nyomása a homokos zsákokat is feldobta, emberek állottak a súlyos zsákokra és csak úgy tudták visszatartani az óriási erővel feltörő vizet. Az épületben és berendezésekben úgy itt, mint a város nagyon sok helyén jelentékeny károkat okozott a két napi felhőszakadás.

A kórház-utcai iszaptenger.

Nagy volt a riadalom a Kórház-utca és a Rákóczi ut sarkánál.

Ugy vasárnap, mint tegnap, hétfőn délután az óriási zápor a szőlőhegyekről rengeteg vizet öntött a városra.

Mint minden nagyobb zápornál, úgy most is a Kórház-utcán leömlő víztömeg elöntötte a Rákóczi-utat, rengeteg földet, iszapot sodorván magával a Rákóczi-ut aszfaltjára.

Amíg Kórház-utcán nem volt csatorna a hegyről leömlő víz hatalmas árkokon a Párispatakba jutott.

A pár évvel ezelőtt készített csatornák azonban nem képesek a hegyről lerohanó víztömeget levezetni a patakba s így a szennyest, iszapost, óriási víztömeget Kórház-utcán fut le egyenesen a Rákóczi-utra.

Vasárnap és tegnap majdnem térdig érő sáros víz lepte el a közközház környékét, egészen az irgalmasek épületéig.

A Párispatak medre félig sem volt vízzel, a Popper házig, ahol azután utat talált a Kórház-utcai áradat a patak medrébe.

A Rákóczi-uton ezen a részen teljesen megszünt egy ideig az összes forgalom; a villamosok sem tudtak közlekedni.

A víz után vastag sártenger borította a környéket.

Kórház-utcán több házat és pincét is elöntött a szennyest ár.

Tegnap délután fél 3 órakor hatalmas dörgés és villámlás közepette. akár csak va-

sárnap délután megeredtek az ég csatornái és alig tíz pernyi idő alatt oly rettenetes víztömeg hullott alá, hogy a Rákóczi-utnak a Márkovics féle kincstári épülettől a közkorházig terjedő szakasza egyszeriben a Velencei „Canale Grande“ képét vette föl. Piszkos sárga hullámok hömpölyögtek a város-felé, a Rákóczi-ut egész szélességében annak mindkét oldali járdáját elöntötték. Letört fagalyakat és szép piros, zöld nyári almákat, meg barackokat lehetett látni a szennyes árban lefelé uszni. Bizonyára a vasuti állomás gyümölcsös kofáitól szöktek meg ezek a szép gyümölcsök, hogy egyes szerencsés megtalálókat boldogítsanak.

Geyzir a Rákóczi-uton.

A vasut felé tekintve, különösen szép látványban volt részünk. A Rákóczi-utnak 35. számú emeletes háza előtt, az utca közepén, a vadul rohanó hullámokból mintegy 2 m. magas geyzir szökött a magasba és hihetetlen bő vízzel, még inkább elősegítette, a Rákóczi-utnak hajózhatóvá tételét. Érdekes volt nézni a mint egy pár elszánt kocsi neki vágott az árnak és annak ellenében fölfelé haladt. Az említett geyzirnél azonban a lovak mind megvadultak és csak nagy nógatással lehetett azokat a tovább haladásra bírni.

Persze a villamosnak könnyebb volt a dolga, mert a kocsivezető nem ijedt meg a magasból aláhulló víz zajától, hanem neki eresztette a kocsit amugy igazába a hömpölygő árnak, mint valami torpedó gőzös hasított a sebeseen rohanó kocsi a vizet.

Lassan-lassan alább hagyott a zápor, a szökőkut is mind kevesebb erővel tört elő a föld alól és alig félóra multával csak az aszfalton visszamaradt vastag iszap és szemét jelezte a nyomát az árnak.

Örmester ur mezitláb.

Nemsokára ismét megindult a forgalom a Rákóczi-uton, miközben a legkomikusabb alakokat lehetett megfigyelni.

Többek közt mindenesetre első helyen állott az az örmester, aki hosszú karddal az oldalán, bakkan, csát levetette, nadrágját térdig felgyűrte és úgy bandukolt a vasut felé. Vajjon mit csinált volna a szerencsétlen, de praktikus gondolkozású altiszt, ha egyszerre szembetalálta volna magát egy magasabb rangú előjárójával?

Egy öt éves fiucska az ablakból gyönyörködött a szörnyű árvízben. (Ugyanis amint a bizarr látványt az ablaknál élvezték.)

— Ni, ni! apus, milyen gyorsan viszi már a víz a mi házunkat is!

Rossz a csatornázás.

Az esetnek komoly oldala azonban, már sokkal szomorubb és a drága városi adót fizető polgárok zsebébe vág. Nem most volt az első eset, hogy megteltek a házak alsó lakásai vízzel. Tegnap pld. ugyanígy volt. És miért? Nem kell hozzá sok szakértelem, hogy az ember megadja rá a helyes választ, azért, mert a Rákóczi-ut kanálisát a tervezők nagyon szűkre szabták. Természetes dolog tehát, hogy a kanális ily esetekben határozott veszedelmére van a házaknak, mert nemhogy elvezetné a vizet, hanem direkt bevezeti azt a házak alsó lakásaiba.

Tessék vagy kibővíteni a kanális, vagy pedig egy párhuzamos kanálissal a vasut mentén, a dolgon segíteni. De valahogyan segíteni kell, mert ez az állapot tarthatatlan. Nem azért fizetik a csatornaadót, hogy a csatorna kárt tegyen, hanem azért, hogy az úgy a köznek, mint egyeseknek hasznára legyen.

A tüzoltóság is kivonult az elöntött

lakásokhoz, melyekből a lakók és gyermekek az ablakon át menekültek. Különösen a Rákóczi-ut 30. számnál volt sok baj és esti hat óráig dolgoztak a szivattyúkkal.

Hét napig a bihari hegyek között.

A NSE turista utja.

A nagyváradai Sport Egylet turista szakosztálya hét napra terjedő nagyszabású turista utat rendez, melynek kiemelkedőbb pontjai a gainai vásár, a Körös eredete, a Biharkapu, a rézbányai barlangok és vízjátékok s a Nagy Bihar csucs.

Részletes program a következő:

Első nap: Indulás Nagyváradról július hó 17-ik napján (pénteken) délután 2 órakor induló vonattal Vaskóhra a kirándulók részére kikért külön III. osztályu vasuti kocsin, érkezés este 7 óra 37 perckor.

Második nap: Indulás Vaskóhról július 18-án reggel 4 órakor lóháton a Bihar hegyláncon végig, érkezés a gainai menedékházhoz az esti órákban.

Harmadik nap: (vasárnap) a gainai vásár megtekintése s visszatérés Vaskóhra.

Negyedik nap: Indulás Vaskóhról reggel 4 órakor gyalog a Nagy Bihar csucsra, estére lemenet Rézbányára.

Ötödik nap: (kedd). Indulás Rézbányáról reggel 5 órakor gyalog a rézbányai közép körút bejárására, mely körülbelül 14 óráig tart. E körút magában foglalja a Bihar, a Johanna, a Nepomuk, a Muki esést, a Kondor barlangot, a Körös eredetét, s a Portale sziklakaput. Visszaérkezés az esti órákban.

Hatodik nap: Indulás Rézbányáról reggel 4 órakor a rézbányai felső körút (Katakaltalia) a rézbányai vízjátékok megtekintésére.

E körút érinti a Kétfél esést, a Piculákat, Pongrácz, Szervác, Bonifác hármass esését, a Szentháromság, az Olvasó, a Bellavista, az Amazon, az Apród, a Menyaszszonyfátyol, az Ezüst Létra lépcsőzetes esést.

E körút megjárása körülbelül 17 óráig vesz igénybe. Visszaérkezés Rézbányára az esti órákban.

Hetedik nap: (csütörtök). Hazaindulás Rézbányáról vonaton délelőtt 10 óra 51 perckor, érkezés Nagyváradra délután 4 óra 07 perckor.

Ami az étkezést és alvást illeti; reggeli és vacsora a vendéglőben, illetve menedékházban, ebéd pedig minden nap a háti-zsákban vitt elemőzsiából. Alvás vendéglőben, illetve menedékházban lesz. A kiránduláson résztvevők vastagabb ruhát (takaró, pokróc) hozzanak magukkal. Parancsnok a bihari turisták atyamestere a közkedveltségnek örvendő Kiss Dávid bácsi lesz. A kirándulásra 15-én szerdán este 6 óráig bezárólag lehet jelentkezni, mely alkalommal személyenkint 20 korona fizetendő, mely összegben benne van a hátszló, a vezető díja s előre nem látható egyéb kiadás. Minden más kiadást (élelem, szállás, stb.) mindenki külön visel. Tájékoztul megjegyezzük, hogy a vaskóhi vendéglőben egy szoba 2 ágygyal 3 korona 20 fillér, a gainai menedékházban pedig személyenkint 80 fillér fizetendő. A vasuti jegy Vaskóhra 3 korona 50 fillér, vissza ugyanennyi. Aki nem akarja az egész turát megtenni, az bármely nap hazajöhet Vaskóhról, illetve Rézbányáról.

Gyülekezés július hó 17-ik napján délután 1 óra 30 perckor a nagyváradai állomáson. Jelentkezni lehet dr. Poynár Széver ügyvédnél (Szaniszló utca 5.) és Sebessy Miklós turista szakosztályvezetőnél (Vízvezeték utca 8.)

Katonarabok szállítása Nagyváradra.

Debrecenből 24 katonarabot hoztak.

Már említettük, hogy július elseje óta egy fontos katonai intézménnyel több van Nagyváradon. A már életbe lépett katonai bünvádi perrendtartás reformja folytán az egész katonai törvénykezés az eddigtil elterő beosztást hozott be s Nagyváradon hadosztály- és dandár-bírószág állított fel, míg más városokban, pl. Debrecenben megszüntették a hadbírószágot.

A mult héten ment végbe a debreceni hadbírószág felosztása. A hadbírószág megszüntetésével megüresedtek a debreceni hadbírószág helyiségei, így az ottani katonai fogház is, ahol tartották a hadbírószág elé kerülő foglyokat, valamint a rövidebb időre elítélt katonai rabokat.

A rabokat részben Nagyváradra, részben pedig Temesvárra szállították, aszerint amint ezredük melyik hadosztálybírószághoz tartozik.

Nagyváradra 24 katonarabot szállítottak. Egy egész szakasz, töltött fegyverekkel felszerelt, szuronyos őrség kísérte a rabszállítmányt. Természetesen vonaton jöttek a rabkatonák; egy egész külön vasuti kocsiiban szállították őket. Az utazás alatt is oly erős felügyelet volt rájuk, hogy még csak szökési kísérletre sem gondolhatott egyik sem.

A rabkatonákat a várban levő fogházban helyezték el.

Ki üdvözölte a gyászos Viribus Unitist

Egy nagyváradai tartalékos tüzer tiszt vezényelte az üteget.

Mikor a fejedelmi holttesteket elhelyezték a Viribus Unitison és a gyászos hajó lassan kiindult a kis kikötőből, a mostári erődítményben 101 ágyulövés hangzott el. Husz másodpercenként egyszer, tehát 34 perc és 16 másodperc alatt 101-szer dördültek el az ágyuk, jelezvén, hogy a monarchia haditengerészetének feje utolszor indul utnak legszebb dreadnoughtján.

Az ágyulövéseket, a legutolsó üdvözlétegy nagyváradai mérnök Hosszu János tartalékos vartüzérhadnagy küldte az örökre távozó trónörökös pár után.

Hosszu János, aki az osztálymérnökségnél működik és épen fegyvergyakorlaton volt, mikor a merénylet történt, a következőket mondta munkatársunknak:

— Junius 30-án szolgálatban voltam, mikor parancsot kaptam, hogy azonnal menjek a vártára és várjam az üteg élén a közelebbi parancsot.

A legénység is és természetesen én is izgatottan vártuk a legközelebbi parancsot. Nem tudtuk, hogy mi készül.

Különösen a legénység volt meggyőződve arról, hogy a monarchia azonnal háborút üzen Szerbiának és nekünk Montenegró ellen kell védenünk a határt.

A legnagyobb csendben, ünnepélyes hangtalanság közepette kaptam meg a további parancsot. Röviden annyi volt benne, hogy az üteg azonnal kezdje meg a tüzelést. Természetesen csak üdvölvésekről volt szó.

Husz másodpercenként kellett vezényelnem a tüzereknek, akik mikor megtudták, hogy Ferencz Ferdinánd és Hohenberg Zsófia örök távozását jelzik a lövések megkönnyebbülve bár, de még szomorubbán engedelmességek.

Az ágyúcsövek füstjét messze ragadta a déli szél és a dördülések zajára össze-remegtek a eruagre falvak.

Fél óránál tovább bömböltek az éresövek és mire a 101. lövés is elhangzott a Viribus Unitis már nagyon messze járt a dalmát partoktól.

Aztán nagyon nehéz szolgálat következett. Huszonnégy órás szolgálat, a mi csak kivételes alkalmakkor szokás. És Boszniában kivételes alkalom, *statárium* volt. Állandóan az ütegem mellett kellett tartózkodni, mert minden pillanatban megérkezhetett volna az újabb parancs, a mely most már nem üdvölvések vezényletét parancsolta volna...

Persze halálosan elfáradva érkeztem haza és a munkában kerestem pihenést. Munkákban t. i. nem igen lepnek meg azok a borzalmas képek, a mik Mostárban, a várparancsnoktól a közemberig mindnyájunkat mogkinoztak...

Hosszu János aztán színesen festette a statáriális állapotot, a horváth és muzulmán lakosok iszonyu bosszuját a szerb alattvalókon.

Emléket is hozott magával a bosnyák tüzfészekből. Egy görbe fanyelű kést, a mit egy elfogott komitácsitól vettek el.

Választók összeírása

Az I. kerület I. és 3. szavazókörében.

Serényen tolytatják az egyes összeíró küldöttségek a választók névjegyzékének összeállítását.

A I. választókerület I. és 3. szavazókörhöz tartozó választók összeírását július 16-án kezdik meg.

Erre vonatkozólag a küldöttségi elnökök a következő hirdményeket adták ki:

A város polgármesterének hirdménye alapján értesitem az I. képviselő választókerület I. szavazó körében lakó választó jogosultsággal bíró polgárokat, hogy a választó jogosultsággal bíró egyének összeírását f. hó 16-án esütörtökön d. u. 3 órakor fogom a Szilágyi Dezső utcai neolog izr. iskolában megkezdeni, — 17-én pénteken folytatni és 18-án szombaton délután 6 órakor befejezni.

Felhivom tehát mindazokat, akik jelenleg Akadémia-utca, Alapi, Bajza, Bazár-utca, Bémer-tér, Borz-utca, Bölesöde-u., Ezredévi emléktér páros számú háza 2-26-ig, Fürdő-utca, Füzes-utca páratlan számú háza 1-25-ig, páros számú háza 2-18-ig, Gedeon-utca, Imre-utca, Mészáros-utca, Keskeny-utca páratlan számú háza 1-19-ig, Nagy Sándor-utca páratlan számú háza 1-19-ig, páros számú háza 2-12-ig, Nogáll-u. páratlan számú háza 1-5-ig, páros számú háza 2-6-ig, Patak-utca, Rákóczi-ut páratlan számú háza 1-11-ig, páros sz. háza 2-6-ig, Rimanóczy-utca, Szalárdi-utca, Szent János-u., Szigligeti-utca, Szilágyi Dezső-u., Színház-utca, Széchenyi-tér páratlan számú háza 1-5-ig, páros sz. háza 2-4-ig és Uri-u. páros számú háza 2-50-ig terjedő házaiban, tehát az I-ső képviselőválasztó kerület I. szavazó körében laknak, hogy a fent megjelölt helyen és időben működő összeíró küldöttség előtt saját érdekükben jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1914. július 13.

Dr Medvigy Gábor,
összeíró küld. elnök.

A város polgármesterének 12481-1914. számú hirdménye alapján értesitem az I-ső választókerület 3-ik szavazó körében lakó választójogosultsággal bíró polgárokat, hogy az 1915. év április hó 1-től 1916. év december hó 31-ig érvényes országgyűlési képviselőválasztó névjegyzék tervezetének munká-

itait, illetve a választójogosultsággal bíró egyének összeírását folyó hó 16-án, esütörtökön délután 3 órakor fogom megkezdeni a Ritoók Zsigmond utcai községi elemi iskola helyiségeiben, 17-én pénteken folytatni és 18-án szombaton délután 6 órakor befejezni.

Felhivom tehát mindazokat, akik az 1913. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékébe felvéve nem voltak, az 1913. évi XIV. törvényeikk 1, 2, 3, 4, 5, 6. és 7. § ai értelmében választói jogosultsággal bírnak és jelenleg a Bunyitai uton és ligetben, Csengeri-utca, Ezredévi emléktér páros számú háza 26-28-ig, Görbe-utca, Három rózsá-utca, Heltai utca, Jakab Mihály-utca 1. és 3. számú háza, Kálvária-utca páratlan számú háza 1-27-ig páros számú háza 2-28-ig, Kereszt utca, Kórház-utca páratlan számú háza 1-85-ig, páros számú háza 2-10-ig, Lakatos utca, Pál utca, Péter-utca, Rákóczi-ut páratlan számú háza 13-29-ig, Ritoók Zsigmond-utca, Széchenyi-tér páros számú háza 6-12-ig, Sztaroveczky-utca, Tisza Kálmán-tér, Verbőczy-utca, Vizezeték utca, Városliget-utca és Virág-utcán fekvő házaiban, tehát az I-ső képviselőválasztókerület III-ik szavazó körében laknak, hogy a fenti megjelölt helyen és időben működő összeíró küldöttség előtt saját érdekükben jelentkezzenek.

Nagyvárad, 1614 július hó 13.

Komlóssy József,
összeíró küld. elnök.

Mégis Rósa Izsó lesz Szeged képviselőjelöltje. A szegedi munkapárt egy része a báró Gerliczy Ferenc elhunytával megüresedett szegedi I. kerületi mandátumot az ottani zsidó hitközség elnökének, dr Rósa Izsó ügyvédnek ajánlotta fel, a ki azt rögtön elfogadta és azonnal értesítették is gróf Tisza Istvánt, hogy az egész szegedi munkapárt csak Rósáért rajong. A miniszterelnök ilyen jelentésre elfogadta Rósát hivatalos jelöltül. A keresztény munkapártiak későn ébredtek fel, de nyomban fölkerelkedtek és impozáns küldöttséggel adták tudomására gróf Tiszának, hogy Rósát egyáltalán nem az egész Szeged jelölte. Sőt! A kellemetlen helyzet úgy nyert megoldást, hogy most mégis Rósa lesz a munkapárti jelölt, de csak 7-8 hónapig lesz képviselő, az általános választásokig, akkor pedig vagy Tisza István, vagy a kormány valamelyik tagja fog Szegeden mandátumot vállalni.

Az olasz álláspont.

Millanó, jul. 13.

A Corriere della Sera szerint római irányadó körökben annak a kívánságnak és annak a reménynek adnak kifejezést, hogy a szerb kormány tanúsítson az osztrák-magyar követelésekkel szemben kellő előzékenységet. Az olasz kormány az utóbbi napokban minden befolyását latba vetette, hogy a szolgálatot tessen az európai béke ügyében.

Uri jehérnemű, «FOWNES»
keptyű, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

HÍREK

Tájékoztató.

Jul. 15. d. u. 6 órakor a Biharmegyei Kaszinó közgyűlése.

Jul. 19. Kath. Népszövetség nyári mulatsága a Püspök-fürdőben.

* **Személyi hírek.** *Szmetka L.* Ödön, a premontrei főgimnázium igazgatója, tegnap utazott el ötheti szabadságra Karisbadba. Távolléte alatt az igazgatói vezetőségben *Faith* Ágoston rendes tanár helyettesíti, aki a vasárnapok és ünnepnapok kivételével minden délelőtt 8-9 órák közt az igazgató irodában szívesen áll az érdekeltek rendelkezésére. — *Dr Konrád Jenő*, a nagyváradi bábaképezde kiváló igazgató tanára augusztus hó 31-ig nyári szabadságidejére külföldre utazott.

* **Kanonoki installáció.** Ungvárról jelentik, hogy a munkácsi görög katolikus egyházmegye ujonnan kinevezett kanonokjainak: Szabó Simon dr, Hadzsega Bazil dr és Suba György dr-nak beiktatása vasárnap ment végbe. A beiktatást a székesegyházban Katyczkó Tivadar székeskapalani olvasó kanonok, püspöki helyettes végezte, aki magasszárnyalású beszédet intézett a káptalan új tagjaihoz. A mostani kinevezéssel a káptalan minden stalluma be van töltve.

* **A választói jogosultság igazoló okmányai díjtalanok.** Érdekes rendelet érkezett tegnap *Fráter Barnabás* alispánhoz *Sándor János* belügyminisztertől. A miniszternek ugyanis tudomására jutott, hogy az ország sok helyén az ipartestületek és az iparhatóságok a választói jogosultság igazolása alapjául szolgáló okmányokat csakis bizonyos díjak ellenében adják ki. Ez által a munkásoknak meg van nehezítve a választói jogosultsághoz szükséges jogcímigazolás. A miniszter most szigorú rendeletben utasította az összes törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy figyelmeztessék erre a szabálytalanságra az iparhatóságokat és ipartestületeket. Nehogy azonban a jogcímigazolásra kért okiratokat más célra is felhasználják, a miniszter elrendelte, hogy minden ilyen okmány záradékolandó. A záradékban ki kell tüntetni, hogy a kiadott okmány mily célra adatott ki.

* **Tűzoltó tanfolyam Nagyváradon.** Az országos tűzoltó szövetség nagyváradi szövetsége tegnap értesítette az alispánt, hogy aug. 23-tól augusztus 30-ig rendszeres tanfolyamat fog rendezni. A tanfolyam célja az, hogy a vármegye minden egyes községe el legyen látva szakképzett tűzoltókkal. A szövetség elnöke *Lukács* Ödön arra kéri az alispánt, hogy a tanfolyamra minden egyes községből rendeltessen ki egy-egy hallgatót.

* **A Patronage Egyesület országos kongresszusa.** Értesítés! A Patronage Egyesület Országos Szövetsége, e nemes emberbaráti intézmény, IV. Országos kongresszusát a folyó évi szeptember hó 9, 10 és 11. napjain Kolozsvárott tartja meg. Felkérem ezúton a fiatalok nagyváradi felügyelő hatóságának, valamint a Patronage Egyesületnek tagjait, hogy a nemes cél érdekében minél számosabban jelenjenek meg

a kongresszuson, s ezen szándékukat a legkésőbb a folyó évi július hó 20-ig a felügyelő hatóságnál sziveskedjenek bejelenteni. Ertesitem egyben a résztvenni óhajtokat, hogy a tagsági díj 5 korona. Nagyváradon, 1914. évi július hó 8 napján. Molnár Géza, felügyelő hatósági elnök.

* **A rejtélyes dunai halott.** Vasárnapi számunkban említettük, hogy Bécsben egy öreg asszony összevagdalt holttestét fogták ki. A rendőrség rövid nyomozás után elfogta Fasching János városi szolgát, aki hosszas vallatás után beismerte, hogy ő gyilkolta meg az öregasszonyt. Schuerz Franciska koldusnőnek mondja s vallomása szerint még esütörtökön elkövette rémes tettet s egy éjjelt együtt aludt a feldarabolt holttesttel. Azt mondja, hogy azért ölt, mert bosszus volt a nőre koldulása miatt, inkább valószínű azonban, hogy rablási szándékkal ölt, mert a meggyilkolt meglehetősen jómódban élt s Faschingnál több pénzt találtak, melynek eredetéről egyáltalában nem tud számot adni. A rendőrség átadta már a büntető bíróságnak.

* **Befagyott szociálista népgyűlés.** Vasárnap délután népgyűlést hirdetett a szociálista párt. A népgyűlést hatalmas agitáció előzte meg. „Mindnyájan ott leszünk!” A népgyűlésnek impozáns keretet adtak. Mivel szűknek látszott Nagyvárad legnagyobb terme is annak a hatalmas tömegnek, mely özönlenni fog, hogy meghallgassa a megváltó ígéretet: a gyűlés helyéül a nagypiacot választották ki. Gondolták, ott talán elférnek. A rendőrség három tisztviselője megfelelő számú rendőrlégénnyel vonult ki a nagypiacra, hogy a rendet a tömegben fenntartsa. Felvonult a hat szociálista szónok is, kebelükben egy-egy magas szónoklattal világrendítő eszmékkel telve arról a témáról: mi kell a népnek? Most már ott volt mindenki, de hol a nép? Egyetlen egy szál szociálista sem jelent meg, a nép pedig már régen nem jár ezekre a gyűlésekre. A 6 szónok várt, várt, s miután még akkor sem jelent meg senki, kiadták a jelszót: menjünk haza, s az el nem mondott beszédekkel feltűnés nélkül távoztak. Jellemző tünet, hogy a szociálista népgyűlést részvétlenség miatt nem lehetett megtartani. Így lehet befagyni egy népgyűlésnek kánikulában is. Csak tovább a megkezdett uton.

* **Sándor Pált elütötte a villamos.** Sándor Pál, a hírhedt nevű országgyűlési képviselőt, a budapesti közúti villamos vasút vezérigazgatóját vasárnap éjjel elütötte és súlyosan megsértette egy közúti villamos kocsi. A képviselő nejével együtt automobilon tért haza a Hűvös völgyben lévő villájába s amikor szállott ki autójából, egy arra robogó villamos pótkocsija elkapta s messze az utcára kidobta. Az eséstől három bordája eltört s több sebből vérzett. Hercul professzor vette kezelés alá s megállapította, hogy sérülései csak 3-4 hét alatt gyógyulnak be.

* **A Biharmegyei Kaszinó közgyűlése.** A Biharmegyei Kaszinó holnap szerdán, délután 6 órakor tartja közgyűlését, a közgyűlés egyetlen tárgya a könyvtárnok megválasztása. A nemrég elhalt Cseresznyés Albert helyére választanak új könyvtárnokot.

* **Ügyvédek párbaja.** Dr. Polgár Dániel és Darvas György debreceni ügyvédek egy pertári összeszólalkozás miatt kettős párbajt vívtak. Az első pisztoly párbajból sértetlenül kikerült felek, még kardra mentek és dr. Polgár ellenfelét, arcán és mellén megsebesítette.

Ifj. Voszka Ferencz és Társa cipész mesterek

Szilágyi Dezső-utca 6. szám.

! Mértékszerűen megrendelések a legpontosabban. !

Kath. Kör tagoknak előírt engedménnyel.

* **Karinthy Frigyes szkeccse Nagyváradon.** E hét végén szombaton kétségtelenül igen jelentős színházi esemény színhelye lesz Nagyvárad. A Vigadó-Mozgósínház igazgatósága megállapodást létesített a budapesti „Helios” filmvállalattal, amely Karinthy Frigyes filmírásainak egyedüli terjesztője és előadója szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden Karinthy Frigyes „Fixirozzák a feleségem” című mozsizkecsét. Ez a szkeccs, amelyben elemi erővel nyilvánul meg Karinthy ragyogó szatirája és invenció bősége, olyan jelentős sikert aratott Budapesten, hogy a fővárosi sajtó — élén Rákosi Jenővel — egyhangulag a magyar mozi legnagyobb szenzációjának deklarálta Karinthynek ezt a legújabb írásművét. A szkeccs a budapesti szereplőkkel fog színrekerülni és bemutatása elé jogos érdeklődéssel néz Nagyvárad közönsége.

x **Korona-kávéház.** A jókedvű és fesztelen mulatozásnak ma Nagyváradon egyetlen tanyája: a Korona-kávéház, ahol minden este Nagy Misu daltársulata tart nívós előadást. A társulat starja Kincses Vica, a fiatal és csodaszép szubrett, akinek énekművészeténél csak táncetehetsége nagyobb. A kitűnő Gyöngyi-pár továbbra is vonzerővel hat, Szende Mancsi és Lukács Teri táncduettje minden este osztatlan tapsviharban részesül.

x **Női fehér vászon fél cipő amerikai forma** bőr sarokkal gombos, fűzős, kivágott, spangis 5 korona, szarvasbőr női fél cipő, finom női bőr fél cipők minden színben 5 korona. Szandál 20-25 számig 2 korona, 26-28-ig 2 K 60, 29-34-ig 3 K 20, 35-43 4 K. Férfi chevrau amerikai cipő 10 K. Katapok uri divat cikkek fehérneműk legolcsóbb beszerzési forrása FEKETE JENŐNÉL Szent János-utcán Kis Pipa vendéglő mellett. Telefon 13-70.

x **Kiadó lakások.** Szöllős-utca 12. szám alatt két szobás lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó. — Csiz-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Hattyu-utca 35. sz. alatt egy szobás lakás mellékhelyiségekkel együtt azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Tak.-pénztár r.-t-nál, Kossuth-utca 6.

x **Kiadó lakások.** Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAN kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

* **Ingtatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban Hungária cipőgyár rt.

x **Petőfi-utca végén a Törköly-mérő-út 114. sz. alatt két egyszobás lakrész május 1-re kiadó.** Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál, Kossuth-utca 6.

x **Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAN kiadó.** Értekezhetni a Gazdasági és Iparbank rt.-nél.

x **A legjobb akarattal kérem győződjön** meg a világhírű Rádium Bohémi, Japán Roma hegedű hur különlegességeimről. Gramofon lemez újdonságok Király, Fedák, Rózsa, Környei, Fráter nagyszerű felvételei. Saját készítményű modern cimbalnok, gramofon, hegedű és az összes hangszerek javítása olcsón. SIMON GYULA Rákóczi-ut 22. hangszerkészítő.

x **A legújabb párisi kalap-újdonságok** egyedül KOHN HELEN kalapüzletében kaphatók, Nagy Sándor-utca (Weiszlovich-ház), ahol nagy választék áll a hölgyközönség rendelkezésére a legizlősebb és a legújabb divatu kalapokban igen olcsó árakban. A Szigligeti-színház művésznőinek kalapszállítója. Átalakításokat modellek után vállal.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** volt Sziehta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadó. — Ugyanott az emeleten egy kétszobás udvari lakás hozzátartozó mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x **Szerencsétlen gondolat** izzadó lábra zsiros kenőcsöt kenni, tönkre teszi a harisnyát s az amugy is nedves láb a megolvadt kenőcsben cupog. Száritóra van szükség s mi szárit jobban mint a por. Egy igen szerencsés összetételű olasz port árul az „Ujvárosi drogueria” lábizzadás ellen, 70 fillérért egy nagy dobozzal.

x **Üzlethelyiségek** kisebbek-nagyobak azonnal kiadó. Kugler és Andreyi cégnél.

**A legszebb
kézimunkák
Tátray cégnél**

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

„The Roosevelt Shoe”
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárdá
épületében kaphatók.

IRODÁLOM

...
Tanulmányok a zsarnokölés tanának történetéhez. — Dr. Kravjanszky Mór premontrei tanár könyve. Egy értékes könyv hagyta el nem régen a sajtót, amely szakkörökben nagy feltűnést keltett. A mű foglalkozik a középkor és különösen a XVI. századbeli skolasztikus és protestáns politikai forradalmi elvekkkel és rendszerekkel. Vizsgálja ezek hatását a történelemre és végig vezet a fontosabb forradalmi mozgalmakon. A zsarnok megölésének megengedhetőségét a középkori népföltes elvekből vezeti le és bemutatja ezeknek a gyakorlati alkalmazását egyes fejedelmi személyek elleni merényletekben. A zsarnokölés tanának történeti fel-fogása és feldolgozása az egész világirodalomban eddig ismeretlen. Különösen kieme-

lendők a műből azok a részek, amelyek egyes történelmi korszakokat világítanak meg. Tárnyilagosan foglalkozik a katolikus egyház és a Jézus-Társaság tanításával ebben a kérdésben és igyekszik világosságot deríteni ebbe a sok váddal elsötétített és nagyon kényes témába. A magyar történelmi irodalomban teljesen ismeretlenek azok a részek, amelyek Lengyelországgal foglalkoznak és amelyek sok oly kérdést vetnek fel, melyeknek történelmi feldolgozása a magyar közjog fejlődése szempontjából értékes lenne. Hosszu munka eredménye ez a tíz ivre terjedő dolgozat és vele a magyar egyetemes történelmi irodalom egy értékes művel gyarapodott. A szerző e dolgozat egy részével pályadíjat nyert, most új és értékes adatokkal bővülve került könyvpiaera. Alkalomadtán még bőven foglalkozunk e művel. A diszes és izléses kiállítás a Szent László nyomdát díszéri. Kapható a Szent-István-Társulatnál Budapesten, Nagyváradon pedig Láng József üzletében. (Ára 3 korona.)

Uj Idők. Egész sorozat érdekesebb képet közöl az Uj Idők a szerajevói merényletről és többek között bemutatja azt a fényképet is, amelyik a bombavető Csabrinovics elfogatásáról készült. Ez az egyetlen hiteles fénykép az elfogatásról és a képnek különös érdekességet ad az a körülmény is, hogy a szerajevói hatóságok elkobozták a fénykép lemezét. A lap szövegrészében ott találjuk Malonyai Dezső társadalmi regényét, Szomaházy István és Kóbor Tamás elbeszélését, Farkas Pál regényét és számos apróbb cikket.

NYILTÉR

Óvás!

Tisztelettel köztudomásra hozom, hogy sem családtagjaim, sem bárki más által nevemben történt vásárlás, vagy megrendelésért, vagy bármilyen hitelezésért jót nem állok és semmi ilyen kötelezettséget, vagy fizetést el nem vállalok.

Tisztelettel
Lénárt József.

TÁVIRATOK

Álhir egy ujságíró meggyilkolásáról.

Budapest, július 13.

Tegnap elterjedt az a hír a fővárosban, hogy Simon Vilmost, a Pesti Hírlap belgrádi munkatársát a tüntető tömeg a belgrádi utcákon megölték. Ezt a hírt maga Simon Vilmos cáfolta meg az éj folyamán.

Gyilkos váradi munkás?

Bécs, július 13.

A bécsi rendőrségen jelentkezett Sárvári Lajos nagyváradi születésű 29 éves munkás, aki azt mondja, hogy még 1910-ben gyilkosságot követett el Budapesten. A bécsi rendőrség most megkereste a budapestit a gyilkosság részleteinek ki-

nyomozása iránt, valamint a nagyváradi rendőrséget is az állítólagos gyilkos előélete miatt.

Belgrád csendes.

Budapest, jul. 13.

(Saját tud.) A Magyarország szerkesztősége telefonon beszélt a belgrádi követséggel, ahol kinevették a háborús híreket. Annyi tény, hogy a követség előtt rendőri őrség van.

Belgrád, jul. 13.

(Saját tud.) A város nagy pompával készül Hartwig temetésére. Az orosz kormány megengedte, hogy az új szerb temetőben helyezték nyugalomra Milanovics volt szerb miniszter mellé. Hartwig özvegye nagy kitüntetésben fog részesülni. A temetés holnap lesz.

A Debreceni Hitelbank fuziója.

Debrecen, jul. 13.

Domahidy Elemér főispán elnökle alatt a Debreceni Hitelbank elhatározta, hogy az Aradi Takarékpénztárral és a Brassói Hitelbankkal közelebbi nexust keres. A három bank fuziója mihamar be fog következni.

Olaszország Görögország ellen.

Róma, július 13.

A hadügyminiszterium elrendelte az 1891. évjárat tartalékosainak behívását. Az a mód, hogy a tartalékosok bevonulását az eddigi szokástól eltérően behívók helyett a behívott évjárat tartalékosainak falragaszokon adták tudtára a bevonulás idejét és az egyes katonai központokat, ahová bizonyos körzet tartalékosainak be kell vonulni. A behívásnak ez a módja csak mozgósítás esetén használatos, s ebből az következik, hogy a hadügyminiszterium hirtelen határozta el magát a tartalékosok behívására. Összesen 120.000 tartalékos fog bevonulni.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Buza októberre	— — —	12,80
Buza 1915. áprilisra	— — —	12,96
Rozs októberre	— — —	9,23
Zab októberre	— — —	7,60
Tengeri májusra	— — —	7,15
Tengeri júliusra	— — —	7,25
Tengeri 1915. május	— — —	6,88

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	754,50
Osztrák hitelrészvény	—	586,50
4%-os koronajáradék	—	79,30
Osztr. magy. államv.	—	661,—
Jelzálogbank	—	386,50
Leszámitoló és pénzváltó	—	463,—
Hazai bank	—	266,—
Magyar bank	—	465,—
Keresk. bank	—	3515,—
Rimamurányi	—	571,50
M. Alt. Kőszénbánya	—	642,—
M. Alt. Kőszénbánya	—	950,—
Közúti vasut	—	552,—
Városi villamos	—	299,50
Adria	—	540,—

Előzetes jelentés!

Karinthy Frigyes

a kiváló humorista, az

„Igy irtok ti”

stb. szerzője

„Fixirozzák a feleségem”

keserves tréfa 6 képből, szinpadon és vásznon című szenzációs mozi-szkeccsét a budapesti »Helios« filmvállalat rendezésében

1914 július 18., 19., 20. és 21-én

szombaton,
vasárnap,
hétfőn és kedden

mutatja be a

VIGADÓ

mozgó-színház

(Fekete Sas Passage.)

Bővebbet a falragaszok és további ujságközlemények útján.

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irta: Cseres Andor. 39.

A főispán helyet adott másoknak és el-
távozott.

A tisztelgés közepette a vezérlő férfi is
előállott, karján dr Brinza Salamon felesé-
gével, Lindenfest Margittal, kinek szeméből
ragyogó sugárözön tört elő.

— Bocsáss meg barátom, hogy tisztelőid
között utolsónak maradtam, de én azt hiszem,
hogy karomon a te boldogságod lebeg, amit
nem szükséges másoknak látni, mert gyen-
geségnek tűnnek fel.

— Kedves barátom! — válaszolt dr
Brinza, — nem csalatkoztam benned, a mi
barátságunk örök és elválhatatlan.

És a barátok kezét fogtak.

Örömsugár tört elő az asszony szeméből
és ajkain édes mosoly lebegett, ő is kezét
nyújtott férjének, aki azt elfogadta, de az
asszony ajkait is nyújtotta, mire a nagy szó-
nok hevülten jegyezte meg:

— Édesem, ez nyárspolgáriás, nem való
az übermentschhez.

Az asszonyka lehült, szemében bánatos
sugár jelent meg és azokat a tüzes szemeket
vigaszt keresve emelte a vezérlő férfira, kinek
ajka megremegett, mintha a vágy szikrája
pattant volna rá.

— Nem gondolod Salamon, — kérdezte
a vezérférfi, — hogy kissé merész voltál álli-
tásaid szövegezésénél?

A vezérférfi tört állított fel épen az asz-
szonyka előtt a férjnek, hogy még többre
bátorítsa a nőt.

— Nem tudnám miben? — szolt meg-
ütözve dr. Brinza.

— Mikor azt állítottad, hogy az élet leg-
főbb üdve a gyönyör, melynek alkotó eleme
az ösztön...

— Nos, csalódtam-e?

— Nem, nem csalódtál csak azt felelted
el, hogy nős vagy.

A szónok ajkain fanyar mosoly jelent
meg s úgy félig megvetően válaszolta:

— Az übertsch ember, legyen az férfi
vagy nő, áttöri a korlátokat, legyőzi az elő-
ítéletet, törvény és társadalmi szabályok nem
gátolják, nem is gátolhatják abban, hogy úgy
éljen, amint Epicuros tanítja.

— Te mondtad! — mondotta a vezérlő
férfi és a mosolygó asszonykát elvezette a
— férjétől.

XII.

Gründolf Emánuel szintén hazatért a
nagy értékű támogatással.

Legelsőbben is egy nagy pénzintézetet
nézett ki magának, amelynek élén nagytudású,
kereskedelmi ügyekben jártas férfi állott és
ami fő, a vezetése alatt álló intézet nagy tö-
kével, kiterjedt üzleti összeköttetései révén,
nagy hatalommal is rendelkezett.

A gyáros ezt az intézetet vagy inkább
ennek vezetőjét kereste fel.

— Uram! — nagyságos uram! — mon-
dotta Gründolf, — valóságos aranybányát
találtam, csak le kell ereszkedni a bányába,
hogy kiemelhessük a drága kincset, aminőt
még nem látott Európa.

A pénzintézet vezérigazgatója mosolyogva
hallgatta a gyáros lelkesedését, melynek hát-
terében valami kölesönféltet sejtett.

— Nos, Manó ur! — mondotta biztatón.

— Jól mondta, bizony jól mondta!
— felelt Gründolf, — Manó vagyok, de nem
a nagy fajtából, hanem olyan ici-pici, akire
rábizta féltett kincseit a föld istene és én
örzöm hiven és kitartóan.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr KRÜGER ALADÁR.

Meghívó.

A Magyar Takarékszövetkezet f.
hó 23-án d. e. 11 órakor tartja
Nagyváradon a Magyar Bank r. t.
tanácstermében (Szt. László-tér Sas
palota)

VII. évi rendes közgyűlését,

melyre a szövetkezet tagjait tiszte-
lettel meghívjuk.

Nagyvárad, 1914. július 13.

Az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság
jelentése.
2. A zárszámadások bemutatása és a 7.
évtársulat nyereségének megállapítása.
3. Esetleges indítványok.

Takarmány
vetésekre

MUHAR-MAG,
paprika-köles szibé-
riai köles, cukor-ci-
rok, tarló répa
magvakat

Dell'orto Károly Nagyvárad.

MEGNYILT!

MEGNYILT!

Az
új csipke, himzés,
harisnya áruház

Rákóczi-ut 5. szám.

Mielőtt szükségleteit beszerezné, győ-
ződjön meg róla, mert ilyen olcsón
még nem vásárolt. Különböző újdonsá-
gok naponta érkeznek minden cikkben.

Tisztelettel

Friedmann Jenő

MEGNYILT!

MEGNYILT!

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisz-
telendő papságot és a n. é. közönséget, hogy
papi és civil ruha tökéletességét
áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagy-
ságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen
nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki meg-
rendelőnek elég egy minta reverenda beküldés,
esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön
kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.

Szent János-utca 82. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

!
Czillér
áruházaiban

nagy nyári
OCCASIO!!

keretében

Divat selymek: Sa-
tin de schine Liberty
Charmens Papillion
Taft Ideal

tetemes árleszálli-
tással árusítatnak

Eponge vászon, Etamin,
Sada és Creppek, Fürdő-
köpeny, Fürdőruhák és ci-
pők, Himzett gallérok, ere-
deti amerikai Sandalok,
férfi divat cikkek

rendkívül leszállított
olcsó árai
feltűnést keltenek.

!

A *Katholikus Népszövetség* *nagyváradai szervezete.*

CÉL: a keresztény polgárok tömörítése minden romboló áramlattal szemben; a vallásos és hazafias érzés istápolása, a keresztény közönség közt az összetartás fokozása.

JELSZÓ: a szeretet egyesít, az egység erőt ad.

Tagsági díj egy évre 1 korona, melynek fejében a tag megkapja a havi füzeteket, naptárt ingyen jogi tanácsadásra tarthat igényt s részt vehet a Népszövetség ünnepélyein és értekezletein.

Katholikus Népszövetségi *Otthon.*

A Katholikus Népszövetség nagyváradai szervezetének tagjai részére alakult társas kör. **Tagsági díj egész évre négy kor.** Helyisége a Katholikus Kör épületében, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt van.

A Katholikus Népszövetség jogvédő irodája

A népszövetségi tagoknak ingyen ad jogi tanácsot minden közigazgatási, peres, perenkívüli, telekkönyvi, adóügyben stb.

Hivatalos órák: minden pénteken délután 6-tól fél 8-ig.

Hivatalos helyiség: a Katholikus Népszövetségi Otthon könyvtári helyisége.

Népszövetségi Hitelszövetkezet

Célja a népszövetségi tagok takarékoságát előmozdítani és tagjait az alapszabályokban körülírt határok közt segíteni. Jelzálogi kölcsön ad. Elfogad betéteket.

Heti 20 filléres befizetések mellett működik.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthon helyiségében van, a hol a heti befizetések minden héten hétfőn és csütörtökön d. u. 2—5 óra közt eszközöltnék.

A *Katholikus Népszövetség* *biztosító osztálya.*

Előnyös feltételek mellett elfogad **életbiztosításokat** tőkére vagy életjáradékra, halál vagy elérés esetére. Elvállal továbbá

leánykiházasítási és fiúellátási biztosításokat is.

Elfogad biztosításokat:

tűz, villámcsapás, légszesz- és kazánrobbanás által okozható károk ellen.

Törés által okozható károk ellen, **szállítmányi** károk ellen, betöréses **lopás-, jég-, baleset-, szavatossági** károk ellen

Óvadékbiztosításokat, sikkasztás elleni, valamint **állatbiztosításokat,** végül úti-podgyászbiztosítást.

Általában foglalkozik a **biztosítás minden ágazatával,** a lehető legolcsóbb feltételek mellett.

Részletes felvilágosítással a csoportvezetők, illetve a biztosító osztály szolgálnak.

Hivatalos helyisége a Katholikus Népszövetségi Otthonban van. **Hivatalos órák** hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy sem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT** Gy. és T. RSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglegi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beültöltött öltönyről ujat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Szőlőmoly ellen az egyedüli biztos szer a **BAGOL.**

Kapható:

KONDOR DEZSŐ
cementkereskedőnél,
Nagyvárad Nagypiac-tér 1. sz.
(Füchsl-palota.)

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granitó, terazzó, műkö és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a legteljesebb és legmesszebb menő jótállás mellett készítenek. A nagyérdemű közönség becses partfogását kéri tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Értesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgáltat.

Költségvetések ingyen

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Belépési felhívás

Filléres Tak.- és Segélyszövetkezet
12-ik évtársulatába.

A Leszámitoló és Jelzálogbank Rt.
kebelében működő

**FILLERES TAKARÉK ÉS
SEGÉLYSZÖVETKEZET**

1914 máj. 1-én új évtársulatot nyitott

Egy üzletrészek alapját az évtársulat tartama alatt — 3 éven át — hetenkint kötelezőleg fizetendő 20 fillér képezi s kiki tetszése szerinti számban jeyezhet üzletrészeket.

A szövetkezet célja az, hogy egyrészt a tagok részére kisebbszertű hetenkint ismétlődő betétek által a vagyongyűjtést lehetővé tegye, másrészt, hogy ugyanezen tagok betéteik arányában olcsó kamatláb mellett kölcsönöket kaphasson.

A beiratások a **LESZÁMITOLÓ ÉS JELZÁLOG-BANK** helyiségében (Bémer-tér, Lévy-palota) eszközölhetők, a befizetések ugyanott lesznek teljesíthetők.

A vidéki beiratkozók a heti befizetéseket a postatakarékpénztár útján portómentesen teljesíthetik.

A beiratkozásnál üzletrészenként 10 fillér beiratási díj fizetendő.

Egy heti befizetéssel már a mai naptól fogva minden beiratkozó megkapja a nevére kiállított könyvecskét.

Nagyvárad, 1914. április hó.

**Filléres
Takarék és Segélyszövetkezet**

Műszaki harisnyakötőde
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 2.
(Ausländer férfiniszabócég után.)

KÉSZIT új férfi fuszéklit és női harisnyákat a legdivatosabban, igen tartós kivitelben és olcsó árban. Elvállal fejleéseket s javításokat, valamint aszur- és muslin-harisnyákat, kivágott cipőkhöz a legmegbízhatóbban készít. Egy próbarendelés meggyőző mindenkit a harisnyák jóságáról. Az üzlet 14 év óta áll fenn. Sok pénzt megtakarít ha harisnyáit

Lippner Marknial szerzi be.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett

Európai hirtű 41° C. meleg természetes hévvez.

Javalva van, az ízületek és izmok csuzos bántalmainál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora, könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórifürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon. Interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Egész nyáron Kakuczi János hírneves erdélyi zenekara hangversenyez.